

Συ που σκοτώδης για το φως

του Νίκου Ορφανίδη

Ελάχιστα για τον ποιητή Βασίλη Μιχαηλίδη και τον αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό

Σκέφτομαι, με αφορμή το συγκλονιστικό επίγραμμα που έγραψε ο Βασίλης Μιχαηλίδης για τον αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό, αυτή την ποίηση του φωτός, που μας κατέλιπε. Μια ποίηση αγιασμού και χάριτος, έτσι όπως αυτή προβάλλει και αναδύεται μέσα από το πάθος και τη δοκιμασία της Τουρκοκρατίας. Μέσα από τη Μεγάλη Παρασκευή του Γένους ημών. Μέσα από τα πάθη της Ρωμοσύνης, που είναι, κατά τον Βασίλη Μιχαηλίδη, «Φυλή συνόκαιρη του κόσμου». Ένα Γένος και μια Φυλή, που την «σκέπει από τα ύψη ο Θεός μας».

Αλλά και μια ποίηση του φωτός κατέδωσε και ο ποιητής του έθνους ημών, του έθνους των Ελλήνων, Διονύσιος Σολωμός, που εκ νεότητός του περιγράφει την ελευθερία να αναδύεται μέσα από τα κόκκαλα των Ελλήνων τα ιερά και συγκρόνως να είναι όλη μέσα στο φως, αυτό το μυστικό φως του αγιασμού και της χάριτος:

«Α, το φως που σε στολίζει,
σαν ηλίου φεγγοβολή,
και μακρόθεν σπινθηρίζει,
δεν είναι, όχι, από τη γη.

Λάμπριν έχει όλη φλογώδη
χείλος, μέτωπο, οφθαλμός
φως το χέρι, φως το πόδι,
κι όλα γύρω σου είναι φως».

(στρ. 94-95)

Σκέφτομαι εκείνο το συγκλονιστικό επίγραμμα που έγραψε ο Μιχαηλίδης για τον αρχιεπίσκοπο Κύπρου Κυπριανό. Το συναντούμε στην προτομή του, εκεί στην πλατεία της Αρχιεπισκοπής, πάνε τώρα 100 και πλέον χρόνια, απέναντι από το Παγκύπριο Γυμνάσιο που άλλοτε ίδρυσε. Όχι τυχαία, το επίγραμμα αυτό προτάσσεται της έκδοσης των ποιημάτων του. Και σκέφτομαι πως το φως είναι ο Κύριος ημών Ιησούς Χριστός.

«Συ που σκοτώδης για το φως
σήκου να δης τον ήλιο,
ξύπνα, να δης το αίμα σου
πώς έγεινεν βασιλαιο».

Για το φως σκοτώθηκε και μαρτύρησε ο αρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός, μας υποδεικνύει ο Βασίλης Μιχαηλίδης. Για τον Κύριον ημών Ιησούν Χριστόν. Αυτό, εξάλλου, μας το υπέδειξε ο ίδιος ο Κύριος: «Εγώ φως εις τον κόσμον ελήλυθα» και «Εγώ ειμί το φως του κόσμου» κ.λπ. Για τον Κύριο, ως νεομάρτυς Χριστού, οδηγήθηκε στο μαρτύριο, ενώ μπορούσε να αποδράσει. Να διαφύγει μέσα από τα ξένα προξενεία.

Για το φως παρεδόθη στον δι' απαγχονισμού θάνατον, στην πλατεία Σεραγίου στη Λευκωσία. Έτσι εισήλθε και ο ίδιος στον τόπο του φωτός, ολόλαμπρος, αμέσως μετά το μαρτύριό του. Νέφος αγιασμού τον περιέβαλε και παρέλαβε. Νέφος μαρτύρων μάς σκέπει, νέφος περικείμενον, που καταλάμπει και μας ευλογεί και μας φυλάσσει. Νεομάρτυς Χριστού, λοιπόν, ο αρχιεπίσκοπος Κύπρου Κυπριανός, που ομολογεί Χριστόν εσταυρωμένον, εξερχόμενος του κόσμου τούτου. Προ του μαρτυρικού θανάτου του. Συγχωρώντας συγχρόνως τους δημίους του και κλείνοντας με εκείνο το συγκλονιστικό:

«Τότες, αρχιεπίσκοπος εψηλώσεν το δειν του στον ουρανόν, τζι' εφάνησαν τα μμάδκια του κλαμένα, εφάνην πως επόνησεν που μέσα στην ψυσιήν του, τζι' είπεν τα τούν' τα δκυο λόγια με δκυο σιείλη καμένα: 'Θεέ, που νάκραν δεν έσειεις ποττέ στην καλωσύνην, λυπήθου μας τζιαι δώσε πκιον χαράν στην Ρωμοσύνην'. Τζι' ετρέξασιν τα δρώματα απού το πρόσωπόν του, απού του ήλιου την πολλήν την καφερήν την αύραν τζ' εβάλαν την συρτοθελειάν ευτύς εις τον λαιμόν του τζιαι τζιει πκιον ετελειώσασιν τα κάστια που τάβραν.»

Αυτή η εν Χριστώ πρόσληψη του δράματος της ιστορίας προσδιορίζει τον Βασίλη Μιχαηλίδη ως ένα ποιητή του έθνους των Ελλήνων. Ένα ποιητή ορθόδοξο, εξερχόμενο από τον τόπο και τον τρόπο της καθ' ημάς μαρτυρικής ανατολής. Από τον ποιητικό τόπο του Διονυσίου Σολωμού που συναντήθηκε επιμόνως με το φως του αγιασμού. Όχι με τους όρους και με τον τρόπο του δυτικότερου εθνικισμού.

Αλλά με κάποιους άλλους όρους, ακατανόητους στους σύγχρονους ορθολογιστές. Ένας ποιητής του φωτός ο Βασίλης Μιχαηλίδης. Έτσι προσλαμβάνει την τραγωδία της ιστορίας και το Πάθος της Κύπρου. Ορθοδόξως και Χριστιανικώς. Γι' αυτό καθίσταται διαχρονικός και εθνικός. Ποιητής όλων των Ελλήνων, όπως ο Διονύσιος Σολωμός, που μας οδηγούν με το λαμπερό έργο τους στον τόπο του φωτός.

